

El Plaià

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Plaià
Alçada: 260

Coordenades:

Latitud: 41.64425
Longitud: 1.82928
UTM Est (X): 402505
UTM Nord (Y): 4610941

Classificació

Número de fitxa 08053 - 99
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular Modern
Segle XVI-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Està abandonat i s'hi han instal·lat ocupes. Si no s'implementen mesures correctores el seu esfondrament serà inevitable, tot i ser una de les cases fortes del terme.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001303800DG01A0001DK
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 16/04/2017 - 02:00

Descripció

Masia ubicada al vessant septentrional del turó que hi ha darrera el Pinsà, de 357 metres d'alçada, encarada al raval del Teixidor, en una zona alta de plana carenera que domina els voltants: els rasots del Plaià i de Botines a ponent i la riera de Marganell, al nord.

És de planta quadrangular, força massissa i compacta. Consta de planta baixa, pis i golfes. La coberta és de teules àrabs a dues aigües, amb el carener perpendicular a la façana principal, orientada al nord, acaba amb petits ràfecs a les façanes laterals. L'aiguavés de ponent és més baix, però no gaire, que el de llevant.

Té les característiques d'un antic mas que sembla haver estat fortificat, sense obertures a la planta baixa, només un portal d'accés amb grans dovelles, d'arc escarser i un contrafort al costat de llevant del portal. A la planta pis, les obertures són petites i semblen posteriors. A la façana de llevant s'hi ha adossat un tancat i un accés amb escala de pedra. En aquesta façana hi ha un altre portal rodó amb dovelles i la paret és de pedra amb arremolinats conservats a l'alçada de la planta pis. Damunt del portal hi ha un finestral que tindria balcó, però que no es conserva.

Els paraments són de pedra i tàpia i en alguns llocs es conserva l'arremolinat. Tot i l'aspecte uniforme i compacte, ha estat engrandit en moments diferents i no es pot veure la seva evolució arquitectònica pel seu estat de manteniment i no estar habitada. A la façana posterior hi ha un cos de galeria afegit amb tres arcades de maó.

Observacions:

A l'interior es poden veure voltes de canó de pedra i parets de carreus regulars i de dimensions considerables.

Història

Documentat des del segle XIII quan Berenguera de Playà, muller de Miquel de Playà, del terme de Castellbell, amb permís del seu marit, confessà, el 14 de febrer de 1280, al seu fill Vidal de Playà els 2.500 sous pel mas Plaià, del dot de Berenguera. Tanmateix, van pagar cinquanta-tres sous a la seva germana Guillemona. Vidal de Playà tractà amb Ramon de Travessa, de la parròquia de Manresa, el qual li va pagar 300 sous pel dot d'Elisenda, muller de dit Vidal i germana del Travessa. El 26 de juliol de 1280, Vidal de Playà i Ramon Travessa, tenien cinquanta sous en comanda amb Ferrer de Corts, de Marganell. Els seus fiadors van ser Miquel de Playà, de Marganell, i Jaume de Serra, de Castellbell.

L'any 1573 el propietari era Tomàs Playà i sabem que un personatge anomenat Joan Playà, habitant a la parròquia de Sant Vicenç de Castellbell, va fer un censal a l'abat de Montserrat, el 2 de setembre de 1577. Tanmateix, l'any 1597 l'amo dels masos era Jaume Playà, que va dictar el seu testament a Jaume Mata, rector i notari de Castellbell, el 6 de febrer de 1604, nomenant hereu el seu fill Jaume Playà el qual, trenta anys més tard, concretament l'any 1634, contava com a propietari dels masos Plaià i Ferrerols. El va succeir el seu fill Valentí Playà, casat amb Margarida, i a aquests els succeí el seu fill Francesc Playà, que constava com a propietari l'any 1670. L'esmentat Francesc morí sense fer testament i la propietat dels masos passà a mans del seu fill Valentí Playà i, després, al fill d'aquest, també dit Valentí.

No coneixem els motius pels quals el procurador d'aquest segon Valentí Playà, que era un pagès de Castellbell anomenat Isidre Santjoan, vengué la propietat dels masos Plaià i Ferrerols, el 29 de novembre de 1680, a Jaume Vilomara. A aquest personatge, que també morí sense fer testament, van succeir-lo les seves filles Maria, Francesca i Agnès Vilomara, que n'era la pubilla. Aquesta es casà amb Salvador Sanaüja i van conrear aquelles terres fins a començaments del segle XVIII. Sabem que l'any 1712 Agnès Vilomara ja havia mort, de manera que les seves germanes, Maria, que estava casada amb Pere Puig, i Francesca, que era la muller de Jacint Senrenchs, van renunciar a la seva part de la propietat d'acord amb el seu pare, el qual va vendre el mas de les Ferrerols, el dia 21 d'agost de 1712, a Jaume Cases, pagès de Castellbell, mentre que el mas Playà romandria en les mans del seu fill Jaume Sanaüja i Vilomara.

Quan els masos Plaià i Ferrerols estaven units també incloïen a la seva heretat el mas Puget, aleshores

escrit Putxet, un casalot sense teulada, "dirruhit y deshabitat", rodejat d'una partida de terra de deu jornals de llaurada, que l'any 1726 era dels amos del molí de l'Alzina. Altrament, Jaume Sanaüja, pagès de Castellbell, fill de Salvador i d'Agnès, signà capítols matrimonials, el 23 de març de 1740, amb Teresa Gall i Costa, filla de Jacint Gall, pagès de Vacarisses, i d'Eulàlia Costa, ambdós difunts.

Bibliografia

VALLS i PUEYO, Joan. El mas Plaià. Inèdit.

